

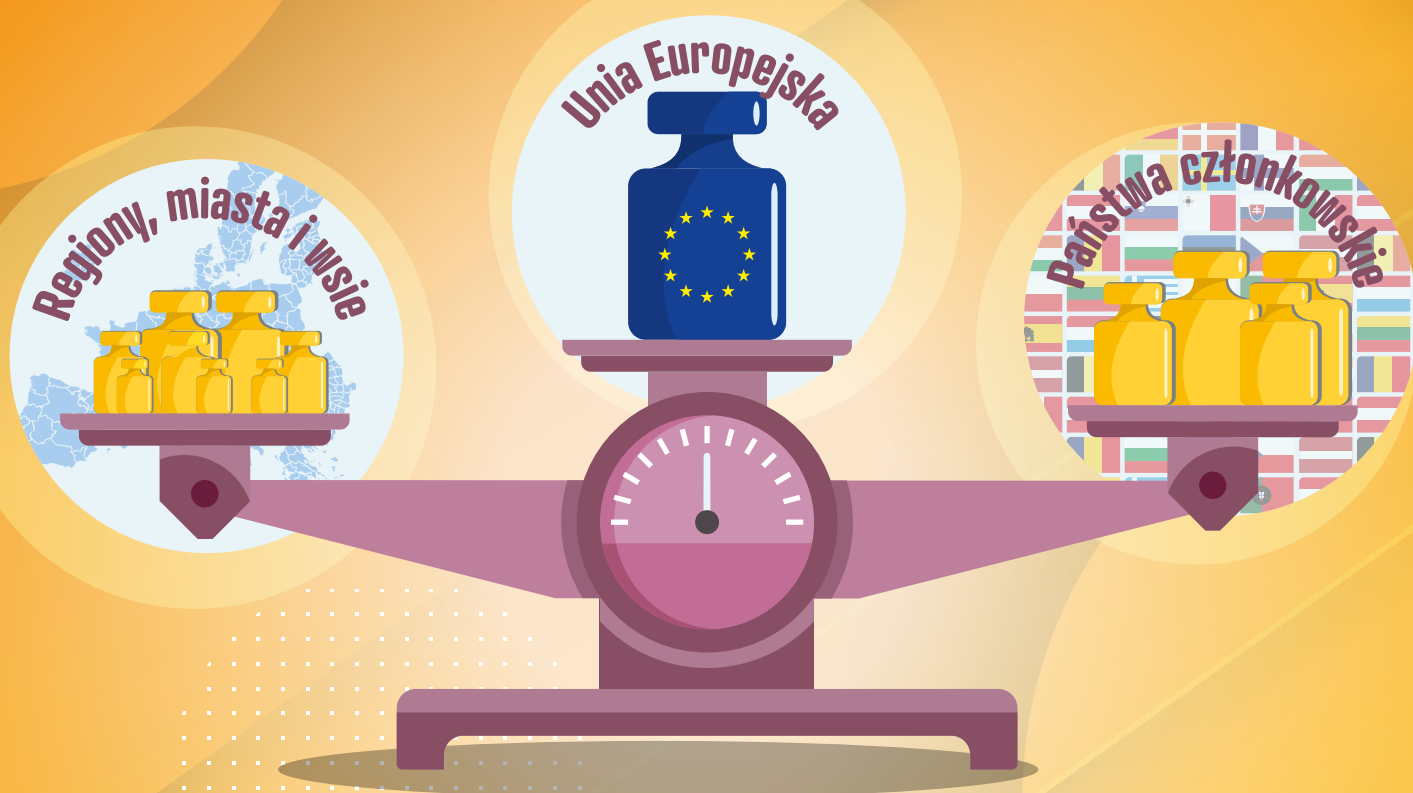

Europejski Komitet
Regionów

Doroczny barometr lokalny i regionalny UE

Orędzie o stanie Unii z perspektywy lokalnej i regionalnej

Przemówienie Apostolosa Tzitzikostas, przewodniczącego
Europejskiego Komitetu Regionów

#EURegionalBarometer

check against delivery

Szanowny Panie Przewodniczący!

Szanowni Państwo!

Mam przyjemność przedstawić dziś tegoroczną edycję barometru regionalnego i lokalnego UE.

Jak w ubiegłym roku, jest to oparta na dowodach inicjatywa polityczna, która mierzy gospodarcze, społeczne, środowiskowe i polityczne skutki pandemii w naszych regionach, miastach i wsiach.

Nasz cel jest jasny:

Chcemy domagać się od Komisji Europejskiej konkretnych działań, które poprawią jakość życia naszych obywateli i obywateli.

Kierujemy się przy tym zasadą pomocniczości, ponieważ gwarantuje ona, że wszystkie poziomy sprawowania rządów – unijny, krajowy, regionalny i lokalny – mają działać jak najbliżej obywateli.

Szanowny Panie Przewodniczący!

Szanowni Państwo!

Każdego dnia, w terenie, samorzady lokalne i regionalne dokładają wszelkich starań, aby zapewnić mieszkańcom wysokiej jakości usługi.

Robimy to mimo rosnących kosztów i dochodów kurczących się z powodu kryzysu pandemii, który poważnie nadwerżył naszą tkankę społeczną i gospodarczą.

Według danych naszego Barometru, w 2020 r. europejskie władze lokalne i regionalne zwiększyły wydatki o ponad 125 mld EUR, gdy tymczasem ich dochody spadły o 55 mld EUR.

To właśnie nazywamy „efektem nożyc”.

Przekłada się to na lukę w zasobach finansowych wysokości około 180 mld EUR.

Holenderskie gminy straciły 350 mln euro z samych tylko opłat parkingowych.

Władze lokalne na Cyprze odnotowały spadek dochodów o 25%.

W Bułgarii straty wynoszą ponad 15%, a we Włoszech prawie 10%.

Oznacza to, że miasta takie jak Torre Vedras w Portugalii nie będą już w stanie wydawać posiłków biedniejszym studentom.

A miastom takim jak czeskie Kladno nie starczy na dostarczanie leków i artykułów spożywczych osobom starszym.

Pieniądze na te usługi i wiele innych pochodzą z budżetów regionów i gmin, ale również z budżetu państw członkowskich i Unii.

Dlatego jedyną realną i rozsądną opcją, jaką dysponujemy, jest współpraca wszystkich trzech poziomów sprawowania rządów na rzecz ożywienia gospodarczego. Musimy wspólnie dopilnować, by każde euro podatników było inwestowane tam, gdzie jest najbardziej potrzebne.

To wyraźnie pokazuje, dlaczego niezbędna jest rola władz lokalnych i regionalnych w planowaniu i wdrażaniu planów odbudowy i zwiększania odporności.

Szanowni Państwo!

Łączy nas to, że naszą pierwszą refleksją są ludzie.

Ludzie młodzi, którzy borykają się z bezrobociem wyższym o 10% w porównaniu z ogółem społeczeństwa.

Osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze i wszystkie, które zmagają się z trudnościami.

Ubóstwo pandemiczne to ich rzeczywistość.

Dlatego musimy działać szybko, zdecydowanie i skutecznie.

Należy przywrócić stabilność budżetową władz lokalnych i regionalnych, a przy tym tak poszerzyć autonomię fiskalną, byśmy mogli inwestować, korzystając z naszej przewagi komparatywnej, i odpowiadać na rzeczywiste potrzeby obywateli.

Szanowny Panie Przewodniczący!

Drodzy Przyjaciele!

Nasz Barometr pokazuje, że ucierpiała nie tylko gospodarka, ale i zdrowie.

Tu widać duże dysproporcje regionalne.

Walonia, obszar metropolitalny Lizbony, Luksemburg i regiony czeskie to obszary, gdzie liczby zakażeń były największe.

Jeśli jednak przyjrzymy się regionom o największej liczbie ofiar śmiertelnych, znajdziemy przede wszystkim włoskie regiony, takie jak Dolina Aosty, Lombardia, Friuli-Wenecja Julijska i Emilia Romagna.

Jest zatem jasne, że obecnie i na przyszłość, przygotowując się na ewentualne kolejne kryzysy, musimy zająć się nierównościami i ponownie przeanalizować kompetencje w zakresie opieki zdrowotnej dzielone między trzy poziomy administracji.

Oczywiście trzeba rozpocząć dyskusję na temat Unii Zdrowotnej, ale od razu pozwolę sobie zaznaczyć:

stworzenie Unii Zdrowotnej tylko między Brukselą a 27 stolicami nigdy się nie powiedzie i nie zyska naszego poparcia.

We wszystkich 27 państwach członkowskich UE samorzady lokalne i regionalne ponoszą odpowiedzialność prawną w dziedzinie zdrowia.

A zatem nasza rola jest zasadnicza i tak należy ją postrzegać.

To samo dotyczy Zielonego Ładu.

Aby ten projekt odniósł sukces, w jego opracowywanie i realizację musi włączyć się milion europejskich liderów i liderów lokalnych i regionalnych.

Sprawozdanie ONZ pokazuje, że liczba odnotowanych katastrof pogodowych jest obecnie pięciokrotnie wyższa niż w 1970 r., a ich koszty są siedmiokrotnie wyższe.

75% obywateli UE mieszka w miastach, gdzie powstaje większość emisji gazów cieplarnianych.

Zarazem jednak szybko rośnie liczba władz lokalnych i regionalnych, które zobowiązały się do działania w obliczu kryzysu klimatycznego.

Samorzady lokalne i regionalne jako pierwsze reagowały na letnie pożary i powodzie, które spustoszyły wiele regionów w całej Europie.

To my, samorządowcy, wdramy 70% środków na rzecz ograniczenia zmiany klimatu i realizujemy aż do 90% działań związanych z dostosowaniem się do niej.

Dlatego, Szanowny Panie Przewodniczący,

zwracam się do Pana, byśmy razem, z Europejskim Komitetem Regionów, zaapelowali do wiceprzewodniczącego wykonawczego Fransa Timmermansa jako negocjatora UE o dopilnowanie, żeby w konkluzjach COP26 został uwzględniony wymiar lokalny i regionalny.

Ponadto Europejski Komitet Regionów jest gotów współpracować z partnerami takimi jak Komisja Europejska i Wspólne Centrum Badawcze na rzecz utworzenia regionalnej platformy odporności.

Celem platformy jest wspieranie władz lokalnych i regionalnych w zwiększaniu ich odporności na przyszłe kryzysy związane z klęskami żywiołowymi, zmianą klimatu i zdrowiem poprzez gromadzenie danych i najlepszych praktyk oraz dzielenie się nimi.

Drodzy Przyjaciele!

Pandemia ujawniła również kolejną dramatyczną dysproporcję między władzami regionalnymi i lokalnymi w całej Europie oraz między miastem a wsią.

Nasz Barometr wyraźnie pokazuje brak spójności cyfrowej w Europie.

Obecnie jedynie Niemcy, Szwecja, Belgia i Holandia aktywnie starają się wyrównywać przepaść cyfrową między obszarami miejskimi i wiejskimi.

Ogólny odsetek gospodarstw domowych w UE, które mają dostęp do internetu o wysokiej przepustowości, wynosi 44% na obszarach miejskich, a tylko 20% na terenach wiejskich.

Dlatego musimy działać teraz i to szybko.

Skoro co najmniej 20% środków w ramach unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności przeznaczono na transformację cyfrową, niezbędny jest silny wymiar lokalny i regionalny.

W ten sposób regiony, miasta, wsie, a także lokalne przedsiębiorstwa oraz mieszkańcy skorzystają na prostszych zasadach finansowania i inicjatywach na rzecz innowacji, konkurencyjności i badań naukowych.

Nie możemy zaprzepaścić cyfrowej dynamiki ostatnich miesięcy.

Drogie Koleżanki, drodzy Koledzy, by odpowiedzieć na te wszystkie te hasła-wyzwania:

zdrowie, ekologia, cyfryzacja

Komisja Europejska uruchomiła misje badawcze wspierane z budżetu europejskiego za pośrednictwem programu „Horyzont Europa”, aby wyjść poza utarte schematy i wspólnie pracować nad dostosowaniem się do zmiany klimatu, nad inteligentnymi miastami, czystymi oceanami, zdrowiem gleby i żywnością oraz nad zapobieganiem i leczeniem raka.

Dlatego wszyscy, w naszych gminach i regionach, pokażmy poparcie dla tej inicjatywy i pomóżmy zmobilizować badaczki i badaczy, innowatorów i przedsiębiorstwa do współpracy, by szukali rozwiązań dla największych wyzwań społecznych.

Szanowny Panie Przewodniczący!

Drodzy Państwo!

Pozwolę sobie na ostatnią, ale bardzo istotną uwagę.

Stawką jest demokracja europejska i przyszłość naszej Unii.

Z badania opinii przeprowadzonego w całej Europie wśród samorządowców i przedstawionego w naszym Barometrze wynika, że 65% respondentów uważa, iż regiony, miasta i wsie nie mają wystarczającego wpływu na przyszłość UE. Zarazem 86% uważa, że większe zaangażowanie w unijny proces decyzyjny władz szczebla niższego niż krajowy poprawiłoby demokrację w UE.

Obie liczby pokazują czarno na białym, że:

UE nie może dłużej być projektem odgórnym

i dwuwymiarowym, gdyż Europa osiągnęła tu swoje granice.

Tylko dzięki podejściu oddolnemu Europa może odzyskać poparcie i zaufanie obywateli.

W całej Europie ludzie chcą Unii, która jest im bliższa i bardziej proaktywna.

Nie troszczą się o „konkursy piękności” między brukselskimi instytucjami.

Nie chcą słyszeć żargonu technokratów.

Nie interesuje ich, jak funkcjonuje biurokracja.

Ale chcą, by demokracja działała.

Chcą europejskiej demokracji, która przynosi efekty.

I tak właśnie postrzegam Europejski Dom Demokracji:

UE jest dachem, który ochrania, państwa członkowskie – mocnymi murami, a regiony i miasta – solidnymi fundamentami.

Wszystkie te trzy elementy muszą wspólnie składać się na jedną całość, aby poprawić jakość życia obywaterek i obywateli i przybliżyć im projekt europejski.

Dziękuję Państwu za uwagę!

Europejski Komitet Regionów

„Europejski Komitet Regionów (KR) jest zgromadzeniem politycznym UE skupiającym 329 przedstawicielek i przedstawicieli samorządów regionalnych i lokalnych ze wszystkich 27 państw członkowskich. Członkinie i członkowie są wybranymi przewodniczącymi regionów, należą do rad regionalnych, są burmistrzyniami i burmistrzami oraz lokalnymi radnymi, którzy podlegają demokratycznej kontroli ponad 446 milionów obywateli europejskich. Głównym celem KR-u jest włączenie władz lokalnych i regionalnych oraz reprezentowanych przez nie społeczności w proces decyzyjny Unii Europejskiej oraz informowanie ich o strategiach politycznych UE. Komisja Europejska, Parlament Europejski i Rada mają obowiązek zasięgać opinii Komitetu w odniesieniu do dziedzin polityki mających wpływ na regiony i miasta. Komitet może wnieść skargę do Trybunału Sprawiedliwości, stojąc na straży prawa UE w wypadku naruszenia zasady pomocniczości lub nieposzanowania uprawnień władz lokalnych lub regionalnych”.

października 2021 – CdR_4517

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË

Tel. +32 22822211 | e-mail: PublicationsCdR@cor.europa.eu | www.cor.europa.eu

 @EU_CoR | /european.committee.of.the.regions | /european-committee-of-the-regions | @EU_regions_cities